

BAJKE IN POVESTI O DEVETLETKI

Pingvinlandija
je kul!!!

V Pingvinlandiji imajo
otroci zelo radi brokoli,
cvetačo in vampe!!!

V Sloveniji imajo pa otroci
najraje devetletko!
Častna pingvinska! Tako je
in nič drugače. Kakopak!

Devetletka
je zakon.
Itak!

dr. Kristijan Musek Lešnik

*Problemov ne moremo reševati
z vzorci razmišljanja,
ki so pripeljali do njih.*

Albert Einstein

MITI, BAJKE, PRIPOVEDKE,
PRAVLJICE, IZMIŠLJOTINE
(PA ŠE KAKŠNA
ODKRITA LAŽ)
O DEVETLETKI

Devetletka
je überkul!!!

V Sloveniji imajo vsi otroci zelo radi
ljubljeno in veliko devetletko!!!

Mit št. 23:

"Šolska stroka" v svoje odločitve vključuje prakse in upošteva njihove predloge!

"Ljubica Marjanovič Umek pa je danes ponovno pojasnila, da je predmetnik za novo devetletko, ki je v zadnjem času spet deležen kritik, nastajal dve leti in je temeljito pripravljen, saj je bil v pripravo vključen velik del stroke, predmetnik pa temelji na vrsti izhodišč."

STA, 6.10.1998.

"Z vključevanjem v preverjanje osnutkov in predlogov učnih načrtov/katalogov znanj so bili učitelji vključeni v razvojno delo, saj so s svojimi predlogi in pripombami sooblikovali učne načrte."

Dr. Ivan Svetlik, 1998.

"Osnutki učnih načrtov so bili medpredmetno usklajevani in nato preverjeni. Tudi pri učiteljih. Njihove pripombe so bile sporočene področni komisiji NKS za osnovno šolo in ta jih je tudi upoštevala, kar je najbrž najboljšo jamstvo za to, da bodo po njih učitelji v devetletki lahko poučevali, učenci pa vsebine sprejemali. Učitelji bodo imeli pred sabo programe, ki so jih sooblikovali."

Časopis Večer, 30.8.2003.

"Osnutki učnih načrtov so bili medpredmetno usklajevani in nato preverjeni. Za uspešno implementacijo novih oz. smiselno zaokroženih konceptov je potrebno v proces priprave in razprave o konceptualnih rešitvah in še posebej kurikularnih spremembah vključiti čimširši krog učiteljstva." Dr. Slavko Gaber, 2000.

V zadnjih letih smo velikokrat slišali, da je pri prenovi osnovne šole s predlogi in mnenji sodelovalo mnogo učiteljev in drugih praktikov ter strokovnjakov. Vključevanje šolnikov v razprave o šolski prenovi in v priprave novega programa in učnih načrtov je vsekakor pomembna praksa. Vendar le takrat, ko mu sledi naslednji pomembni korak.

Dejstvo, da je pri procesu šolske prenove predloge in mnenja prispevalo veliko število učiteljev in drugih strokovnjakov je lahko pomembno le v enem primeru: če so bili predlogi in mnenja vse te množice ljudi pri načrtovanju in oblikovanju devetletke tudi upoštevani. Spodbujanje sodelovanja in vključevanja šolnikov in drugih v razprave o šolski prenovi lahko seveda izraža iskreno prizadevanje za široko iskanje najboljših rešitev. Če njihovi predlogi niso deležni spoštljive obravnave in upoštavanja pri načrtovanju novega programa, pa lahko pomeni tudi da se želi z navideznim vključevanjem učiteljev in praktikov ustvarjati pripravno dimno zaveso, v ozadju katere se v šolo uvajajo rešitve, ki z njihovimi idejami, predlogi in mnenji nimajo nič skupnega. Na ta način se lahko šolska vrata odpirajo za rešitve in programe, ki v resnici nastajajo v majhnih zaprtih krogih, a se jih želi prikazuje kot plod široke razprave in velikega števila ustvarjalcev.

V času med in po zadnji prenovi osnovne šole je bilo večkrat slišati ocene iz vrst praktikov (*učiteljev, ravnateljev*), da njihove pripombe v času načrtovanja devetletke niso bile upoštevane. Nenazadnje je v maju 1995 odstopila celotna predmetna kurikularna komisija za tehnično vzgojo. S pojasnilom, da sta Nacionalni kurikularni svet in Predmetna komisija za osnovno šolo predmetnik devetletke brez kakršnih koli strokovnih obrazložitvev oblikovala v nasprotju z "opozorili stroke, javnosti in velikega števila učiteljev".

Da je v času načrtovanja šolske prenove in devetletke prihajalo do razhajanj, pri reševanju katerih so morda več "teže" imele zamisli avtorjev devetletke kot praktikov iz šol, pričajo nekateri zapisi, na primer:

"Ljubica Marjanovič Umek pa je danes ponovno pojasnila, da je predmetnik za novo devetletko, ki je v zadnjem času spet deležen kritik, nastajal dve leti in je temeljito pripravljen, saj je bil v pripravo vključen velik del stroke, predmetnik pa temelji na vrsti izhodišč."

Sosvet praktikov je predmetnik sprejel le pogojno, saj so imeli učitelji in vzgojitelji nanj vrsto pripomb, predvsem glede časovne obremenjenosti in premajhnega števila vzgojnih predmetov, je razložila Metka Zevnik."

(RTVS, Oddaja Studio ob 17-h, 6.10.1998.)

Ali so avtorji šolske prenove v času načrtovanja devetletke res iskreno prisluhnili pripombam iz prakse? Ali pa so jih rabili predvsem za dimno kuliso, za katero so uveljavljali predvsem svoje zamisli, pripombe praktikov pa zavrgli kot manj pomembne? Mnenja so različna. O tem, kakšen pomen "šolska stroka" pripisuje stališčem učiteljev, praktikov in drugih pa zgovorno priča razprava o novi Beli knjigi o vzgoji in

izobraževanju (2009/2011). Zdi se namreč, da je bila ta razprava občasno bolj monolog "šolske stroke", kot iskren dialog med vsemi, ki bi imeli kaj smiselnega povedati o prihodnosti slovenske šole.

Ocenjevanje vedenja

V okviru razprave so med drugim različne skupine vprašali, ali bi bilo smiselno v šole vrniti ocenjevanje vedenja (Tabela 40).

Odgovori vseh skupin opozarjajo na resen problem v šolah na področju vedenja.

Kaj se je zgodilo, ko je velika večina vprašanih ocenila, da bi bilo vedenje smiselno ocenjevati in s tem opozorila na očiten problem v naših šolah? Kakšen je bil po soglasno izraženem mnenju 50 ravnateljev, več kot 1000 učiteljev in več kot 9000 staršev sklep šestčlanske področne strokovne skupine za osnovno šolo? Avtorji nove Bele knjige so sklenili:

"Vedenja se ne ocenjuje."

V Belo knjigo so zapisali:

"Pomembno je sprotno spremljanje učenčevega vedenja in učiteljeva sprotna ravnanja na področju vzgoje, za kar ocena vedenja ob koncu šolskega leta ne zadošča. Namesto ocene vedenja morajo učitelji staršem med šolskim letom (na govorilnih urah, roditeljskih sestankih) posredovati sprotno povratno informacijo o učenčevem vedenju, odnosu do šole, spoštovanju pravil, sodelovanju v oddelčni in šolski skupnosti ipd., kar zahteva od učitelja sistematično in kontinuirano spremljanje učenčevega napredovanja, razvoja in vedenja ter glede na potrebe tudi njegovo takojšnje odzivanje."

(Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji, 2011.)

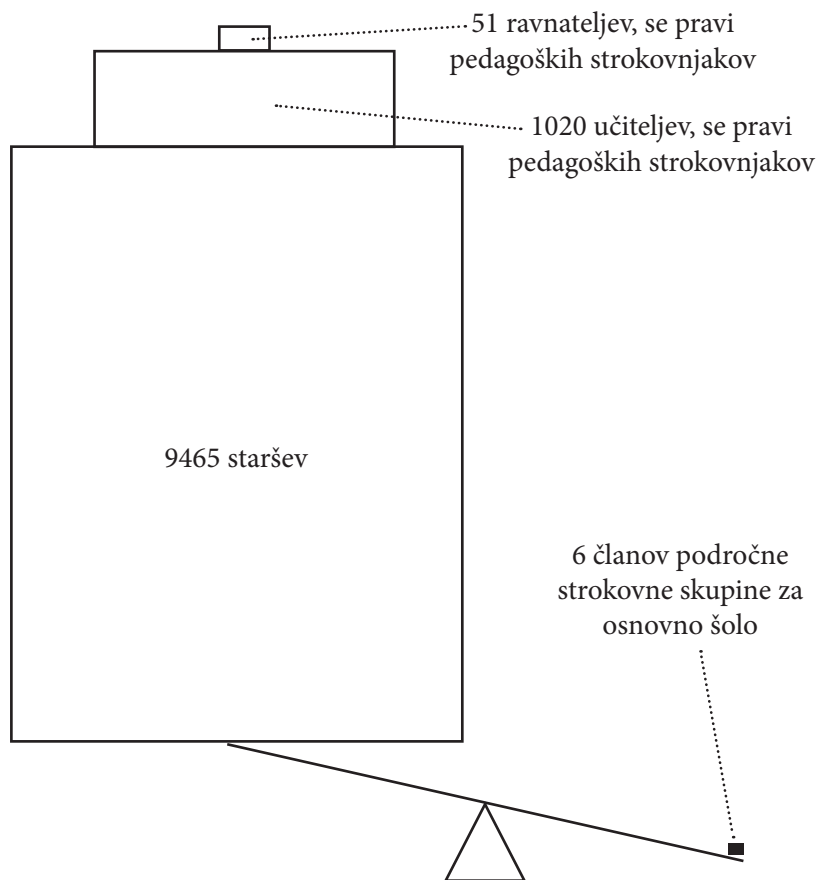
Avtorji nove Bele knjige namesto ocenjevanja vedenja predlagajo navidez smiselno in privlačno rešitev. Vendar je za povratne informacije treba pred sabo imeti starše otrok, o vedenju katerih se želiš pogovarjati. Učitelji pa se ponavadi več srečujejo s starši, s katerimi se ni treba veliko govoriti o vedenju njihovih otrok, manjkrat (včasih pa tudi nikdar) pa s tistimi, s katerimi bi se lahko pogovorili marsikaj, če bi le prišli v šolo,

Tabela 40: Odgovori različnih skupin na vprašanje: Kakšno je vaše mnenje o ocenjevanju vedenja? (odstotek opredeljenih, Bela knjiga, Portorož, 2010).

	Naj se ne ocenjuje	Naj se ocenjuje
Ravnatelji	23 %	77 %
Učitelji - 1. triletje	16 %	84 %
Učitelji - 2. triletje	16 %	84 %
Učitelji - 3. triletje	16 %	84 %
Starši - 1. triletje	5 %	95 %
Starši - 2. triletje	5 %	95 %
Starši - 3. triletje	7 %	93 %

ali se odzivali na pozive in vabila. Pa še nekaj so pozabili avtorji Bele knjige v zvezi s takojšnjim odzivanjem učitelja: da se njihov predlog sliši povsem razumno v kakšnem zdravem šolskem sistemu, manj pa v shizofreni situaciji, v kateri je pri vzgojnem ukrepanju namesto strokovne avtonomije šol in šolnikov v ospredju Zakon o upravnem postopku, ki velikokrat celo zavira takojšnje odzivanje v situacijah, ko bi bilo to nujno.

Pri tem predlogu v Beli knjigi si lahko predstavljamo “težo” različnih skupin na namišljeni tehtnici:

Kakšen smisel je imelo spraševati več kot 10.500 ljudi, kaj mislijo o ocenjevanju vedenja, če je njihovo mnenje manj pomembno od mnenja

šestih članov strokovne skupine? So jih spraševali, ker jih je res zanimalo mnenje praktikov in staršev? Ali zgolj zato, da bi se lahko pozneje sklicevali na to, koliko ljudi je sodelovalo pri nastajanju nove Bele knjige (*med številkama 6 in 10.759 je pač velika razlika*)?

Pri odločitvi o (ne)ocenjevanju vedenja je morda najbolj nenevadno, da niti en od šestih članov strokovne skupine za osnovno šolo, ki je hladnokrvno prezrla večinsko mnenje ravnateljev, učiteljev in staršev ... ni strokovnjak za področje vedenja, kaj šele za njegovo ocenjevanje.

Splošni učni uspeh

Ko se je po prenovi osnovne šole vzporedno z zvišanimi ocenami zviševal tudi končni učni uspeh učencev, je v nekem trenutku bilo med slovenskimi osnovnošolci več kot pol odličnjakov. Ta pojav je vodil v ukinitvev splošnega učnega uspeha. Je bila ta ukinitvev smiselna? Ali pa je bila le zgrešena terapija, ki je sicer skrila najbolj očitne znake bolezni (*nenormalno veliko odličnjakov*), ni pa z ničemer dregnila v srž problema (*splošno (pre)visoke ocene in njihove vzroke*)?

Avtorji razprave o novi Beli knjigi so različne skupine spraševali tudi po mnenju o tem, ali bi v šole kazalo vrniti splošni učni uspeh. Tudi tu so bili odgovori staršev, učiteljev in ravnateljev soglasni (Tabela 41).

Kaj se je zgodilo, ko se je večina vprašanih zavzela za vrnitev splošnega učnega uspeha v šole? Avtorji nove Bele knjige so predlagali in zapisali:

"Splošnega učnega uspeha ni. Večinsko mnenje ravnateljev, učiteljev in staršev je, da bi bilo treba ponovno vpeljati splošni učni uspeh, iz mednarodnih primerjav pa je razvidno, da so redke države, ki bi imele splošni učni uspeh, pa še te uporabljajo kot oceno splošnega uspeha točkovne ocene (povprečje ali vsota ocen), kar se uveljavlja tudi pri nas v ocenjevanju splošnega učnega uspeha pri splošni in poklicni maturi.."

(Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS, 2011.)

Tabela 41: Odgovori različnih skupin na vprašanje: Ali bi ponovno vpeljali oceno splošnega učnega uspeha ob koncu leta? (odstotek opredeljenih, Bela knjiga, Portorož, 2010).

	DA	NE
Ravnatelji	54 %	46 %
Učitelji - 1. triletje	68 %	32 %
Učitelji - 2. triletje	59 %	41 %
Učitelji - 3. triletje	62 %	38 %
Starši - 1. triletje	80 %	20 %
Starši - 2. triletje	81 %	19 %
Starši - 3. triletje	83 %	17 %

Kakšen smisel je imelo spraševati 10.759 ljudi, kaj mislijo o splošnem učnem uspehu, če je njihovo mnenje manj pomembno od mnenja šestih članov strokovne skupine?

Zakaj so avtorji nove Bele knjige kljub drugačnemu večinskemu mnenju praktikov in staršev presodili, da splošnemu učnemu uspehu ni mesta v osnovnih šolah? Ker ga v večini drugih držav ne poznajo? Je to tehten argument? Ne. Morda pa bi bilo dobro v slovenski šoli obdržati tudi kakšen košček tradicije, četudi ga Finci, Avstrijci, Francozi, Singapurci, ali kdo drug ne poznajo.

Posamezni primeri iz razprave o novi šolski Beli knjigi so zgovorni. Očitno je, da je pripravljenost "šolske stroke", da pri pomembnih vprašanjih prisluhne širšemu krogu strokovnjakov in drugih vpletenih v šolo, včasih prej dimna zavesa za priročen izgovor "sodelovalo je več tisoč ljudi", kot pa iskrena pripravljenost prisluhniti različnim mnenjem, še posebno, če so ta drugačna od stališč "šolske stroke". **Prepričanje, da "šolska stroka" v svoje odločitve vedno vključuje mnenja in predloge praktikov, je mit, ki ga resnična praksa ne potrjuje.**

